

Kennisgeving voornemen en participatie Herinrichting beekdal de Run van N397 te Eersel tot Volmolenweg te Veldhoven

Waterschap De Dommel heeft het voornemen om een project uit te voeren in de fysieke leefomgeving bij de Run in de gemeenten Bergeijk, Eersel en Veldhoven. Het plangebied bestaat uit 2 delen. Het bovenstroomse deel (deelgebied Stevert) start ongeveer bij de N397 en loopt stroomafwaarts richting Grootgoor. Het benedenstroomse deel (deelgebied Heers) behelst het traject vanaf Grootgoor tot ongeveer de Volmolenweg te Veldhoven. Voor het gebied Grootgoor is onlangs al een ontwerp en projectplan vastgesteld. Hier wordt binnenkort het beek- en natuurherstel project met waterberging tot realisatie gebracht.

Wij verkennen hoe we invulling gaan geven aan deze opgave en de voorbereiding daarvan. Met deze kennisgeving informeren we u daarover. Ook geven we aan hoe we u betrekken en hoe u inbreng kunt geven.

De Run

De Run ontspringt bij Weebosch vlakbij de Belgische grens, stroomt door de gemeente Bergeijk en Eersel en mondt bij Veldhoven uit in de Dommel. Tot halverwege de 20ste eeuw was de Run een slingerende beek. In de winter en het voorjaar liep het beekdal van de Run bij hoge waterstanden onder water. De gronden in het beekdal waren hierdoor erg nat en begroeid met heide en bossen die hierop goed gedijden. In het beekdal lagen kleine agrarische perceeltjes, omringd met hagen.

In de tweede helft van de 20ste eeuw is de Run tijdens de ruilverkaveling rechtgetrokken, verruimd en verdiept. Veel van de oorspronkelijke meanders zijn verdwenen. Enkele exemplaren zijn nog zichtbaar in het landschap. De kanalisatie leidde tot ontwatering van het beekdal. In de Run werden stuwen geplaatst om het waterpeil kunstmatig te beheersen. Door de aanleg van sloten en greppels is het beekdal verder ontwaterd en geschikt gemaakt voor intensief agrarisch gebruik.

De aanleiding

Door de ontwatering van het gebied zijn veel van de oorspronkelijke natte gronden met hun typische flora en fauna verdwenen. In natuurgebied Grootgoor verruimen de broekbossen door verdroging. Door de aanwezigheid van stuwen is de stroming in de beek grotendeels weggevallen. De stuwen belemmeren vissen om vanuit de Dommel te migreren naar hun voortplantingsplaatsen in de Run.

De verslechtering van de waterkwaliteit, het niet kunnen migreren van vissen, de verdroging van de natuur en het intensieve agrarische gebruik van grote delen van het beekdal hebben geleid tot een lage biodiversiteit in het beekdal van de Run.

Met de klimaatverandering worden de weersomstandigheden steeds extremer. Periodes van hevige en langdurige buien wisselen af met periodes van langdurige droogte. Doordat de Run in de huidige situatie het water te snel afvoert, leidt extreme neerslag tot grote kortstondige waterafvoeren in de Run. Hierdoor ontstaat wateroverlast in delen van het benedenstrooms gelegen Eindhoven. Daarnaast ontwaterd het watersysteem de bodem. Bij langdurige droogtes werkt dit het watertekort in de hand.

Het project

Waterschap De Dommel heeft als voornemen het beekdal van de Run klimaat robuuster in te richten tot een meer dynamisch, natuurlijk en gevarieerd beekdallandschap. Hiermee wordt invulling gegeven aan:

1. De Kader Richtlijn Water (KRW); welke verbetering van de ecologische kwaliteit (zowel chemisch als fysisch) van de beek, alsmede verbeteringen ten aanzien van waterkwantiteit (water vasthouden en waterveiligheid) beoogt;
2. Natura2000; dat insteekt op behoud van bijzondere natuurwaarden in de beek;
3. Natuurnetwerk Brabant (voorheen, ecologische hoofdstructuur); het realiseren van natte natuur in het beekdal ;

4. Natte Natuurparel Grootgoor; binnen het Natuurnetwerk Brabant herstellen van het hydrologisch systeem, waarbij verdroging tegengegaan wordt.

Daarnaast maakt het project onderdeel uit van de gebiedsimpuls N69. Het waterschap heeft de taak naar zich toegetrokken om onder andere voor het gebied de Run, naast de uitwerking van de autonome water- en natuurherstel opgaven, de maatregelen van de Gebiedsimpuls N69 integraal mee te nemen. Hiertoe is in de zomer van 2015 een gebiedsproces gestart, waarbij samen met diverse belanghebbenden naar een integraal schetsontwerp gewerkt is. Hierin hebben verschillende partijen rondom de toekomstige N69 afgesproken de ruimtelijke kwaliteit van het gebied te verbeteren. Dit resulteerde in het najaar 2016 onder andere in een visie voor het beekdal van de Run.

Het doel is om een integraal plan te realiseren waarbij ruimte is voor bovengenoemde opgaven, factoren en belangen.

Om het probleem van wateroverlast, de lage biodiversiteit en verdroging aan te pakken wil Het Waterschap De Dommel samen met u werken aan het ontwikkelen van een klimaatrobuust beekdal. Voor de uitwerking van de plannen is ruimte nodig. Daarom zoeken we samenwerking met agrariërs, grondeigenaren, gemeenten, natuurorganisaties en de provincie. Samen kijken we welke gronden voor de plannen aangekocht of geruild kunnen worden. Het is ook mogelijk dat grondeigenaren zelf initiatieven realiseren die een bijdrage leveren aan de doelstellingen. Alleen samen maken we van de Run weer een levendig en robuust beekdal!

Het proces

Een intensief grondverwervingsproces is opgestart om met de aanliggende agrariërs te praten over mogelijkheden van samenwerking om ruimte voor de beek te creëren en zo invulling te geven aan het schetsontwerp. Momenteel vindt grondverwerving plaats in het traject tussen de N397 en de Volmolenweg.

Het waterschap voert de verkenning als volgt uit:

1. Samen met de directe omgeving kijken we naar de opgaven, oplossingen, ideeën en wensen;
2. Gesprekken over grondverkoop of grondruil met eigenaren aan de Run;
3. Naast gesprekken met grondeigenaren willen we in de komende periode het gesprek aangaan met bewoners en partijen. Geïnteresseerden kunnen zich hiervoor melden bij het waterschap via run@dommel.nl;
4. U kunt ook zelf met ideeën en oplossingen aandragen om bovengenoemde doelen te realiseren, zie hieronder;
5. Rekening houdend met de RIVM-richtlijnen willen wij twee gereguleerde inloopbijeenvakkomsten organiseren om zo de omgeving bij te praten, de uitkomsten van de gesprekken en de ingebrachte ideeën/oplossingen voor te leggen. Deze twee data staan gepland in de weken van 14 december 2020 en 1 februari 2021, maar dit kan gewijzigd worden. Informatie en wijzigingen betreffende data en/of locatie van de bijeenkomsten worden gepubliceerd op: www.dommel.nl/run en in de nieuwsbrief;
6. Op basis van alle uitkomsten en afwegingen van belangen worden keuzes gemaakt in het ontwerp en een projectplan Waterwet opgesteld;
7. Het Projectplan Waterwet (of projectbesluit) wordt voor besluitvorming aan het bestuur van het waterschap voorgelegd.

De verkenning loopt van september 2020 tot en met december 2020. De voorbereiding, verkenning en participatie voeren we uit in het licht van de nieuwe Omgevingswet. Echter zal de Omgevingswet pas op zijn vroegst 1 januari 2022 ingaan, zodat het onze verwachting is dat wij voor het project een Projectplan Waterwet vaststellen. Het projectplan wordt genomen zonder een daaraan voorafgaande voorkeursbeslissing.

Mogelijke oplossingen indienen

Eenieder (burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen) kunnen mogelijke oplossingen voor de hierboven omschreven opgave aandragen. Dit kunt u doen vanaf heden tot 16 oktober 2020. Hiervoor kunt u het projectteam benaderen door een e-mail te sturen naar run@dommel.nl of via het digitale platform de link vindt u op www.dommel.nl/run. Op het digitale informatieplatform treft u ook meer informatie aan over het gebied en het project. Het waterschap neemt uw oplossingen redelijkerwijs in beschouwing, rekening houdend met de doelen, bestemmingsplannen, de verschillende belangen en het beschikbaar budget.

Wij betrekken in ieder geval bij de voorbereiding van het projectplan/projectbesluit:

1. Gemeenten Bergeijk, Eersel en Veldhoven;
2. Provincie Noord-Brabant;
3. Grondeigenaren aan de Run (waaronder Staatsbosbeheer);
4. Diverse verenigingen/stichtingen binnen de genoemde gemeenten;
5. Omwonenden;

over Thema's als:

1. Inrichting van het beekdal van de Run en het NatuurnetwerkBrabant (NNB);
2. Grondaankoop en –ruil;
3. Water;
4. Natuur;
5. Agrarisch gebruik;
6. Klimaatadaptatie;
7. Recreatie.

Het kan zijn dat voor specifieke onderwerpen één op één contact plaatsvindt ter voorbereiding op de inloopbijeenkomsten. Het doel is om gezamenlijk toe te werken naar het projectplan/projectbesluit.

Informatie en contact

Aanvullende informatie en informatie dat in de loop van de procedure beschikbaar komt kunt u vinden op de projectpagina <https://www.dommel.nl/run> (hier kunt u zich ook aanmelden voor de digitale nieuwsbrief) en via het Waterschapsblad: <https://www.officielebekendmakingen.nl/waterschapsblad>. U kunt ook contact opnemen met het projectteam de Run via e-mail run@dommel.nl.

Het project is in samenwerking met de gemeenten Bergeijk, Eersel, Veldhoven en de provincie Noord-Brabant. De realisatie wordt mede mogelijk gemaakt door financiering van de provincie Noord-Brabant.